

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Caput VIII. De aliis Confessoribus deque Valentinae ac Pauli martyrio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

etum sit. Cum vero opportunum tempus adfuerit & impiorum qui precipue adversus nos infurrexerunt, & ipsius ad eod maximini eorumq; quos habuit confiliorum ministros, mortem ac funestos exitus commodius memorabimus.

Αχρὸ τοῦ δ' ἀν' αὐτοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ τῶν δυνάστεων οἱ μάλιστα καθ' ἡμῶν ἐσεβασμένοι αὐτῶν τε Ἐμαξιμίνου καὶ τῶν ἀμφ' αὐτῶν, τῶν τέλη καὶ τῶν βίων τὰς κατασερφὰς ὁλοκαύτωσιν ἡμῶν ἐπὶ χολῆς ἀειλήψαι.

CAPUT VIII.

De aliis Confessoribus deque Valentinæ ac Pauli martyrio.

CUM in sextum usque annum persecutionis adversus nos procella continuò defaviret, ex Confessoribus divinæ Religionis quorum innumerable multitudo jampridem apud Thebaidem versabatur in loco qui Porphyrites vocatur ex nomine marmoris quod ibidem effoditur, centum ferè viri tribus demptis, unà cum mulieribus & parvulis admodum liberis ad Præsidentem Palæstinæ transmissi sunt. Quibus omnibus, cum univerforum Opificem Deum Christumque confessi essent, Firmilianus Præfex qui Urbano successerat, sinistri pedis curvaturas simul cum ipsis nervis candente ferro excindi: dextrosque oculos primùm quidem mucronibus confodi simul cum membranis & pupillis; deinde ad ipsas usque radices cauterio peruri, tanquam ex Imperatoris mandato præcepit. Posthæc ad metalla Provinciae Palæstinæ, laboribus & arumnis conficiendos transmittit. Nec verò hos solos hujusmodi supplicia perpeffos vidimus; verum etiam ex Palæstinis illos quos ad pugilatus certamina condemnatos paulò ante retulimus; eò quod scilicet nec annonam ex Principis arario accipere, nec consueto pugilibus more quotidianis proluviis exerceri sustinerent. Quam ob causam non solum Procuratoribus, sed ipsi etiam Maximino exhibiti; cum invictam in Christi confessione constantiam famis & flagrorum tolerantiam declarassent, eadem cum illis de quibus diximus pertulerunt; adjunctis quibusdam aliis Confessoribus in ipsa urbe Cæsarea. Post hos deinde quidam alii qui apud Gazam capti fuerant, dum ad audiendas sacræ Scripturæ lectiones convenirent; pars easdem quas superiores illi oculorum pedumque mutilationes sustinuerunt: pars sulcatis lateribus multò graviore cruciatus pertulerunt. Ex quibus

Καὶ εἰς ἕκτον ἔτεθ' πνεύσαιλος ἐπιμαρτυροῦν καὶ ἡμῶν χειμῶνος, εἶχε μὲν αὐτῶν τὰ καλὰ μέρη ἐν Θεβαίδι Φερωνίαν καὶ Ἰσχυρῶν, ἀποκαταπέφυγε δὲ λίθου μεταλλοῦ, πᾶσι δὲ ὅσον πληθὺν τῶν τῆς Θεοσεβείας ὁμολογητῶν ὧν τρισὶ δέκασι τὸν δριμύτον, ἐκατὸν αἰσθητῶν γυναιξὶ καὶ κομιδῆ νηπίοις παρὰ τὸν Παλαστίνης ἠγεμῶνον διαπέμποναι εἰς τὸν τῶν Θεῶν καὶ τὸν Χριστοῦ ὁμολογησάντας, τῶν ποδῶν τὰς ἀκύντας αὐτοῖς νεύροισιν, καὶ τῶν ἀποσμηθῆναι, καὶ αὐτὸν πάλιν τῶν ὀφθαλμῶν δεξιῶν πρῶτον μὲν ἔξίφεισιν αὐτοῖς ὑμῖσι καὶ εἰς ἐκκοπήναι. εἶτα ἔπειτα διὰ καυτηρίων πάλαν εἰς ρίζας αὐτῶν ἀχρησθῆναι, Φερωνίαν δὲ τῆδε διάδοχον Οὐρβανὸν πεμφθέντα ἠγεμῶνα, ὡς ἀνὴρ βασιλικῆς νεύματος, ἡσάπει κάπειρα αὐτῶν τοῖς κῆτῶν ἐπιμαρτυροῦν μεταλλοῖς μόχθου καὶ κακοπαθείας ἀνεκῆ, τὰ λοιπὰ δὲ ἀποδοῦναι. ἐτέτερος δὲ αὐτῶν νον τὰ τηλικαῦτα παθόντας, ἤρκει ὁμοιοῦν ὀφθαλμοῖς. ἀλλὰ καὶ Παλαστίνων τῶν ἐπιμαρτυροῦν εἰς μονομαχίας κατακεκράσθη, μὲν αὐτῶν ἐν δεδηλωμένους, ἐπεὶ μὴ τε τὰς ἐκ βασιλικῆς ταμείας τροφὰς, μήτε μὲν τῶν ἐπιμαρτυροῦν ἐκ τῆς πυλῆς μελέτας ὑπέμενοι, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν Μαξιμίνου τέτερος γὰρ ἐνεκα τῶν ἡσάπτες, Ἰσχυρῶν ἀπὸ τῆς ἐν ὁμολογίας καὶ λιμῆ καρτερίας καὶ μαρτύρων ὑπομονῆς οὐδὲν ἔξαρῶν, τὰ ὅμοια τοῖς δηλωθεῖσι πεπονημένοι μετ' ἐτέρων παρὰ τῶν αὐτοῖς ὁμολογητῶν ἐπ' αὐτῆς τῆς Καισαρείας ὧν κῆτῶν πόδας ἐπὶ τῶν θεῶν ἀναγνωσμάτων συγχέοντες κῆτῶν Γαζαίων πόλιν ἀλόγιες ἔτερον, εἰ μὴ τὰς αὐτὰς τέτοις ὑπέμεναν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ποδῶν πάθος. οἱ δὲ ἐπιμαρτυροῦν, Φοβερωτάτων κατὰ τῶν πληθύνων ἐπιμαρτυροῦν βασιάνων, ἔξ ὧν μία περὶ τὸ μὲν σῶμα

MAXIMINUS.

γυνή, τὸν ὃ λογισμὸν ἀρρῶν, πορνείας ἀπει-
 λῶν μὴ ἐνεκῆσα. εἰπέσα ἱρήμα κτ̄ τῆ τυ-
 ράνῃ, ὡς ἀν' ἔτος ὡμοῖς δικασαῖς τῶν δρ-
 γῶν Ἰππότερα φότ̄, πρῶτον μὲν μακίσειαι.
 εἶτα ὃ μέλειος Ἰππὶτῆ ξύλε γρομένη, τὰς
 πλῆθος αἰκίζετα, ὡς δ' Ἰππιόνας καὶ σφο-
 δῶς ἐκ παρθεύσεως τῆ δικασῆ τὰς βασι-
 νῆς ἐπὶ γον οἱ ταύτη τεταμῆνοι, ὑπὲρ τῆς
 τελευτημένης, μὴ βασιάσα τὸ ἀνηλεῆς
 κ̄ ὡμὸν καὶ ἀπᾶνθρωπον τῶν πρᾶσιμένων,
 ἀλληπεῖ ὁμοῖως τῆ πρῶτέρα τὸν τῆς παρθε-
 νίας ἐπανημένη σκοπὸν, τὸ μὲν σῶμα πᾶ-
 ν γε τὸ δοκεῖν εὐτελής καὶ τὴν ὄψιν εὐκατα-
 φρόνητ̄, ῥωμαλέα δ' ἄλλως τὴν ψυχῶν,
 κ̄ μέλιονα τῆ σῶματ̄ τὸν λογισμὸν ἐνε-
 φρενιμένη καὶ μέχει πν̄ ὃν μέσος τῆ ὄχ-
 λῆ, τὴν ἐμὴν ὡμῶς ἔτος βασιανίζεις ἀδελ-
 φῆ, ἀνεκράγε παρθε τὸν δικαστῆν ὃ ὃ πικρό-
 τερον ὑποκινθεῖς, αὐτῆκα συλληφθῆναι κε-
 λυει τὴν ἀνθρωπον εἶτα σύρεται εἰς μέσον καὶ
 τὸ σέβασμιον τῆ σωτῆρ̄ Ἰππυραψαμένη
 ὄνομα, πρῶτον μὲν λόγοις θυεὺ ἀνεπαθέτο.
 ὡς ὃ ἠπέθει, βία παρθε τὸν βωμὸν εἰλκετο. ἢ
 ὃ ἀδελφά εὐαυτῆ προήεσα κ̄ τῆς παρθερας
 ἐχούρη παρθενίας, δρῆμεῖ καὶ θαρσαλέω
 ποδι, λαξυτένει τῆ βωμῶ, καὶ τὰ εἰς αὐτὸν
 ἀμα τῆ Ἰππικιμένη ἀνατρεπει πυρᾶ. ἐφ' ὃ
 Ἰππὶτῆς ἀγρίος δίκην ὃ δικαστῆς ὀξυθεῖς τὸν
 θυμὸν, τοσαύτας μὲν αὐτῆ πρότερον αἰκίας
 κ̄ τῆ πλῆθῶν Ἰππῆθῶν, ἴσας ἔδειν τῶν
 πάσι. μονονεχὶ καὶ ὡμῆ τῶν Καρκῶν αὐ-
 τῆς ἐμφορηθῆναι γλυχόμεν̄ ὡς ὃ κόρον
 αὐτῆ ἠδὲ τῆς τῆς μανίας ἐλάμβανεν. ἀμφω
 ζεύξας αὐτῶν τε ταύτῶν ἀμα τῆ παρθε ἀν-
 τῆς ἀδελφῆ προσαγορευθείση, τὸν δια πυ-
 ρὸς αὐτῶν κατὰ Ἰππὶτῆς θάνατον. τῆτων ἢ
 μὲν πρότερον. τῆς Γαζαίων χώρας ἐλέγετο.
 τὴν ὃ ἔτερον ἰσέον δὲ τῆς Καισαρέων ὡμῆ-
 δαμτῆν πολλοῖς γνώριμον Οὐλεντῆναν τῆνο-
 μα. τὸ ἐπὶ τῆτω μαρτύριον πῶς ἀν' ἀκαξίαν
 δέλθοιμι, ἔ κληξιώται ὃ τρισμακάρ̄
 Παδλ̄. κ̄ μὲν τὴν αὐτῆν ταύταις ὡρον
 ὑπὸ μίαν δόξαση τὴν ἐπὶ θανάτῳ κελθεῖς.
 παρθε αὐτῆ ὃ τελειώσαι τὸν δποτέμνειν αὐτὸν
 ὅσον ἔπω μέλλοντα, βραχὺ ἢ ὡρας ἐνδῆ-
 ναὶ ὑπὸ ἀνελόχσας. ἔ τυχῶν, λαμ-

A quædam in muliebri corpore virilem a-
 nimum gerens; cum stupri commina-
 tionem non sustineret: jacto adversus
 tyrannum convicio, quippe qui tam sæ-
 vis Judicibus regendas provincias com-
 misisset; primum quidem flagris verbe-
 rata est; dein sublimis in eculeo suspen-
 sa, admotas lateribus ungulas pertulit.
 Cum verò ministri ad id constituti, om-
 ni pertinacia omniq; virium nisu in-
 stantes, jussu Judicis eam excruciant,
 alia quædam mulier quæ virginitatis
 propositum perinde ac prior complexa
 fuerat, ipso quidem aspectu vilis ac de-
 spicibilis, verum forti & supra quàm
 flexus ferebat sublimi animo prædita, ac
 longè præstantior pugnatoribus illis
 qui apud Græcos ob libertatem in lo-
 quendo omnium ore celebrantur, cum
 tantam atrocitatem atque immanita-
 tem ferre non valeret, ex media turba
 inelamare adversus Judicem cœpit:
 Quousque tandem adeò crudeliter
 meam torquebis sororem. Quo dicto
 ille exacerbatus, corripit repentè mulie-
 rem jubet. Tracta igitur in medium,
 cum augusto Servatoris nostri nomine
 sese indigitasset, primum quidem blan-
 dioribus verbis sollicitata est ut sacrifi-
 care vellet. Sed cum id abnueret, vi ad
 aram pertracta est. Tum verò illa sui si-
 milis, nec de priore alacritate quid-
 quam remittens, firmo ac fidenti pede
 aram calcibus incessit, eamque cum im-
 posito ipsi rogo disturbat. Quam ob
 causam Judex instar truculentæ cujus-
 dam bestię percitus, primum quidem
 ejus latera tot tantisque unguarum icti-
 bus laniari præcepit, quot nullius un-
 quam antea; adeò ut crudis ejus carni-
 bus saturari velle videretur. Postquam
 verò improbitatis ipsum fatietas cœpit,
 ambas simul copulans, hanc ipsam sci-
 licet cum illa quam sororem suam ap-
 pellaverat, flammis jussit absumi. Ha-
 rum prior ex regione Gazensium orta
 esse ferebatur: altera verò Valentina
 nomine, multis probè cognita patriam
 habuit Cæsaream. Illud autem marty-
 rium proximè subsecutum, quo beatif-
 simus Paulus exornatus est, quo tandem
 modo pro dignitate explicare possim?
 Qui cum eodem temporis articulo ea-
 demque quâ virgines illæ sententiâ, ca-
 pitali supplicio damnatus fuisset: im-
 minentè consummationis suæ tempore,
 à carnifice qui caput ipsi jamjam erat
 præcisurus, breve temporis spatium sibi
 concedi flagitavit. Eoque impetrato,

contenta voce primūm quidem pro univēsa Christianorum gente preces ad Deum fudit, orans ut iisdem reconciliari vellet, utque pax illis ac securitas quamprimūm restitueretur. Tum pro Judæis supplicavit, ut per Christi fidem ad Deum conversi accederent. Deinde ordine progressus, eadem pro Samaritis obsecravit. Posthæc pro Gentilibus qui errore mentis impliciti & ignorantia obcæcati tenebantur, Deum precatus est, ut ad agnitionem ejus tandem pervenirent, veramque religionem susciperent. Sed nec promissæ circumstantium turbæ mentionem prætermisit. Post hos omnes (ὁ verè eximiam & inexplicabilem animi mansuetudinem) pro ipso Judice à quo capitis supplicio damnatus fuerat; pro Imperatoribus, ac pro ipso etiam carnifice qui cervicem ipsi jamjam erat præcisurus, illo ipso & cunctis qui aderant audientibus, supplex Deum omnipotentem rogavit, ne quod in ipsum admitterebant facinus, illis imputaretur. Hæc clara voce precatus, cū univēsi miseratione ejus commoti, utpotè qui innocens occideretur, lacrymas funderent; nihilominus semet ipse composuit: nudamque cervicem gladio feriendam præbens, divino martyrio decoratus est die xxv. mensis Panemi, hoc est, ante diem octavum Calendas Augusti. Et hujusmodi quidem exitus fuit martyrum illorum. Non longo post tempore rursus ex Ægypto centum ac triginta athleta, Christianæ fidei confessione nobiles, eadem quas superiores illi oculorum ac pedum mutilationes jam antea in Ægypto perpassi, jussu Imperatoris Maximini, pars ad Palæstinæ, pars ad Ciliciæ provinciæ metalla damnati ac deducti sunt.

A πρῶτῃ καὶ γεγωνῶσιν Φωνῇ. πρῶτον μὲν τὰς ἐκείνων ὁμοθειῶν ἐψυτάνδρει τῷ Θεῷ δι' ἐπιθυμίαν καὶ ἀλλοτρίαν, ἢ τὰχος ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπιθέσθαι πόλιτι μὲν. εἰδὲ ἡμεῖς τῆς ἐκείνων πρὸς τὸν Θεὸν διὰ Χριστοῦ παρρησίας εἰδὲ ἐξῆς κατέβαινε τῷ λόγῳ, τὰ αὐτὰ ἐκείνοις ἐπίσταται ἐπιδοχόμενος, καὶ τὴν ἐν πλάτῃ τῆς ἀνωγίας Θεοῦ τῶν ἐθνῶν ὄψας, εἰς ἐπιγνώσθαι θεῖν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἀληθῶς εὐσεβείαν αὐτοῖς παρεκάλει, μηδ' ἔτι τότε παμμιγῆσιν ἑαυτοῖς, ἀτημελήτες καὶ ἀλιπῶν μὲν ἕως πάντων ὡς πολλῆς καὶ ἀφάτου ἀνεξιματίας, καὶ ἵπτι τὸν θάνατον αὐτῶν παρρησίας δικαιοσύνης τε ἐπὶ πᾶσιν δέχοντων, ἐπειτε καὶ ἔδον ἐπιτοῦ κεφαλῆς αὐτὸν ἄπο τε μὲν, εἰς ἐπίσταται αὐτῶν ἐκείνων ἐκ τῶν παρόρων ἀπάντων, τῶν ὄλων ἐδέετο Θεῷ, μηδ' αὐτῶς αὐτοῖς ἐπιτοῦ εὐμενῶς χρεῖσθαι τὴν εἰς αὐτὸν ἀμαρτάναν καλῶν. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μετὰ τῆς ἐπιτοῦ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων, καὶ μονογενῆ τῶν πάντων ἀν' ἀδίκως ἀναίεθ' ἐμὲν, εἰς οἶκτον ἐλευθερίας δ' ἀκρεῖα. ὁμοῦ αὐτοῖς ἐαυτὸν χρηματίζων, τὸν ἀνχίνα γυμνὸν τῆς ἐξίψης, ἀποτοῦ περὶ δὲ, θεῶν καὶ ἐκκοσμήθαι μαρτυρίῳ, μὲν πάντες πέμψη καὶ ἐκάθ' ἡμέρας αὐτῶν περὶ Καλανδῶν Ἀύγουστου, καὶ τὰ μὲν καὶ τὰς ἐκείνων τοτέλος εἶχεν, καὶ μακρῶς ἡ διαδραμόντος χρεῖσθαι, ἀνδρῶν ἐκ τῆς Αἰγυπτίων γῆς οἱ θαυμαστοῖς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας ἀθλητῶν τε καὶ ἀποτοῦ ἐκάθ' ἡμέρας, ἐκ πρὸς ἀξίως Μαξιμίνου τὰς αὐτοῖς προτέροις ἐπὶ ἀνίης Αἰγύπτου εἰς τὴν ὄφθαλμῶν καὶ τῶν πόδας συμφορὰς ἕσπετο, τοῖς δεδηλωμένοις ἐν Παλαιστίνῃ μεταλλοῖς, οἱ δὲ τοῖς καὶ Κιλικίαν, καὶ ἀκρεῖα τῶν πέμπονται.

C A P U T IX.

De renovata acrius persecutione: & de Antonino, Zebina, Germano aliisque martyribus.

Ceterum post tot egregia nobilium Christi martyrum facinora, cum persecutionis incendium imminui & sacro ipsorum cruore quasi restingui jam cepisset; cumque his qui per Thebaidem ad metalla damnati graviter vexabantur, quies ac libertas esset indulta; cumque jam liberiorem spiritum ducturi, & puriore quod ajunt aura fruituri essemus; rursus ille qui persequendi po-

Eπειδὴ τοῖς τοσούτοις τῶν μεγαλοπρεπῶν Χριστοῦ μαρτύρων ἀνδραγαθῆμασι λυσιτελοῦσας, καὶ ὡσανεὶ τῆς ἱεροῦ αἵμασι τῆς διανοίας πνευματικῆς ἀποσβενημένης, ἀνεσείσθη τῆς ἐλευθερίας τοῖς ἐπιτοῦσιν εἰς τὰ αὐτῶν μετὰ τῆς διὰ Χριστοῦ κατὰ ποινῆς στυγερῆς, μικρὸν τε ἐκ καθαρῶς μελλόντων ἡμῶν ὑπαναπνεῖν ἀέρος, καὶ οἶδ' ὅπως ἐκ τῶν